

assistanse og første erfaring som operatør, men kanskje enda mer er det et verk man bør vende tilbake til for å studere anatomiske forhold og finesser i den kirurgiske teknikken når den kirurgiske kompetansen øker. Med økt erfaring vil man kunne se og nyttiggjøre seg detaljene i illustrasjonene på en ny måte.

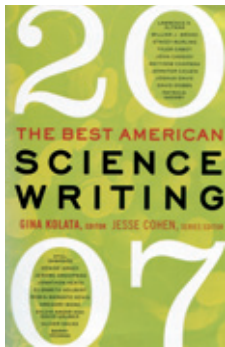
Helga B. Salvesen
Kvinneklinikken
Haukeland Universitetssykehus

Underholdende essays om vitenskap

Kolata G, Cohen J, red.

The best american science writing 2007

333 s. New York, NY: HarperCollins publishers, 2007. Pris USD 15
ISBN 978-0-06-134577-7

Dette er 2007-utgaven av en antologi som er blitt utgitt hvert år siden 2000. Den er redigert av matematikeren og vitenskapsjournalisten Gina Kolata og består av 20 populærvitenskapelige essay fra blant annet The New

Yorker, Wired, The New York Times, Esquire, Science og Popular Science. Bidragsyterne er forskere, forfattere, vitenskapshistorikere, leger og journalister. I utvelgingen har redaktøren lagt vekt på at bidragene skulle være engasjerende og presentere ideer som kan forandre måten vi betrakter verden på. Antologien gir høyst leseverdige populærvitenskapelige glimt fra aktuelle problemstillinger og hendelser innen partikkelfysikk, teoretisk matematikk, lingvistikk, global oppvarming og vitenskapelig uredelighet. Det medisinske fagområdet er også godt representert, med blant andre kirurgen Atul Gawande og nevrologen Oliver Sacks, som begge er kjent fra Tidsskriftets spalter. Flere essay i denne samlingen omhandler medisinsketiske problemstillinger. Et av dem er historien om hvordan hjertekirurgien Michael E. DeBakey i en alder av 97 år stilte diagnosen dissekerende aortaaneurisme på seg selv, initialt nektet å la seg undersøke eller behandle, men ble den eldste overlevende etter en operasjon han selv var med på å utvikle. Et annet presenterer på en balansert og engasjerende måte en trend ved amerikanske sykehus, der pårørende oppfordres til å være til stede under resusitering, og mulige konsekvenser av dette for pasient, pårørende og helsepersonell.

Essayene i denne antologien har stor bredde, men har det til felles at de er godt og engasjerende skrevet. Sannsynligheten er derfor stor for at man vil kunne finne noe av interesse, selv utenfor sitt primære interessefelt.

Lars Frich
Oslo urologiske universitetsklinikk
Aker universitetssykehus

Informasjonsmettet film i ny og friskere utgave

Nasjonalt kompetansesenter for amming

Bryst er best

43 min. DVD. Oslo: Helse-Info, Video Vital, 2008. Pris NOK 199

De aller fleste kvinner innlagt i norske barselavdelinger eller på sykehotell etter fødselen får tilbud om å se informasjonsfilmen *Bryst er best*. De fleste helsestasjoner viser den også som del av svangerskaps-

opplæringen, dessuten kan man låne den med hjem. 15 år etter at den første gang ble produsert er den nå kommet i ny og mer tidsriktig utgave, med oppdaterte forskningsresultater.

Bryst er best er ryddig bygd opp av små delkapitler. Den innledes med historisk bakgrunnsstoff. Så tar den for seg den første perioden etter fødselen og oppstart av ammingen. Deretter tas vanlige problemer opp, som brystspreg og mastitt. Mindre vanlige temaer er heller ikke uteglemt, her omtales både hastekeisersnitt og morsmelk til premature. Viktig informasjon summeres opp etter hvert delkapittel punktvis og skriftlig.

Deler av informasjonen presenteres av helsepersonell, blant annet på sengekanten i barselavdelingen. Informasjonen gjøres samtidig mer tilgjengelig for målgruppen gjennom små intervjuer med ammende kvinner. Noe av filmen er fra sykehus, både fra fødestue, barselavdeling og operasjonsstue. Større deler er filmet utenfor sykehus.

Mange mødre er nok bekymret for ikke å lykkes med ammingen. Da jeg selv ventet mitt første barn, kjente meg godt forberedt til selve fødselen og visste mye om fødselsforløpet og mulige komplikasjoner. Amming og barseltid var jeg imidlertid betydelig mer usikker på. En informasjonsmettet film med mødre som ammet sine barn både i skibakken, på restaurant og mens de ventet på trikken virket nokså overveldende da jeg lå på barselavdelingen.

Deler av informasjonen i *Bryst er best* kan nok fort bli borte for seeren ved første gangs gjennomsyn.

Jeg synes allikevel denne haken er liten sammenliknet med nytten av *Bryst er best*. Den viser på en grundig og klar måte både hvordan man ammer og fordelene med amming sammenliknet med morsmelkerstatning. Det er dessuten svært bra at det på slutten henvises til flere andre kanaler der seeren kan få ytterligere hjelp, deriblant Ammehjelpen.

Bryst er best gir viktig informasjon. Den nye utgaven treffer nok målgruppen, de aller fleste nybakte mødre kan kjenne seg igjen i de situasjoner og problemstillinger som presenteres. Nytteeffekten er antakelig størst dersom filmen også er tilgjengelig for flere gangers gjennomsyn etter de mest hektiske dagene på barselavdelingen.

Sara Rise Langlo
Molde sjukehus
Helse Nordmøre og Romsdal

Lærebok i forebygging

Orth-Gomér K, Perski A, red.

Preventiv medicin

Teori och praktik. 327 s, tab, ill.
Lund: Studentlitteratur, 2008. Pris SEK 455
ISBN 978-91-44-04015-8

Utgangspunktet er at et økende behov for helseomsorg i en aldrende befolkning og en rask medisinsk utvikling vil gjøre kurativt medisin dyrere. Med krympende sykehusøkonomi kan forebyggende medisin

fremstå som et mer attraktivt alternativ – ikke bare i samfunnsøkonomisk forstand, men også for å sikre individet når kronisk sykdom inntreffer. Det er få lærebøker innen dette fagområdet på de nordiske språk, så denne burde ha sin berettigelse.

En rekke forfattere presenterer emnet ut fra et tverrfaglig ståsted – med innslag av blant annet medisin, epidemiologi, statistikk, økonomi, sosiologi og psykologi. Leserne er i første rekke studenter innen medisin og folkehelsevitenskap og andre som arbeider innen forebyggende helsearbeid.

Først er det en kort teoretisk presentasjon i et kapittel om såkalt kunnskapsbasert forebyggende medisin. I neste bolk om livsstil drøftes betydningen av tobakk, alkohol, kosthold, fysisk aktivitet, stress og søvnvansker. De neste kapitlene presenterer ulike metoder for å påvirke. Så går forfatterne gjennom de viktigste folkesykdom-